

Wandelnetwerk Noord-Holland

ZAANS ERFGOED OMMETJE

Kijk voor meer wandelverhalen op [Westphil Wandelt](#).

[Zaans Erfgoedroute \(geel\) \(7.58 km\)](#)

De Zaanse Schans voor het laatst bewaren

Voor het ommetje van de maand maart 2024 wandelen we de Zaanse Erfgoedroute. Langs vele hoogtepunten, waar de Zaanse Schans er één van is. Omdat wij de route 's middags lopen, bewaren we de Zaanse Schans voor het laatst. We hopen dat de toeristen al naar huis zijn als wij op de Schans aankomen. Kies je er echter voor om de wandeling voor 10.00 uur te starten, dan raad ik je aan om de route om te keren en op de Zaanse Schans te beginnen.

Dit bewaren we voor straks.

Wij starten de route in de Stationsstraat in Koog aan de Zaan en lopen achter de toeristen aan linksaf de Lagedijk op. Je komt dan langs fabrieken, maar ook langs het leuke winkeltje: “Smells like Chocolate”, molen De Bleeke Dood en Café de Slager.

Het gezellige interieur van "Smells like Chocolate".

Zoveel leuks al om te ontdekken en de wandeling is nog niet eens begonnen, want deze begint pas als je bij de brug de Guisweg over bent gestoken. Een beetje verscholen staat daar op de hoek het welbekende paaltje van Wandelnetwerk Noord-Holland.

De Gortershoek

De Gortershoek in Zaanwijk is een historische Zaanse buurt aan de Zaan. Vanwege de Zaanse houten bebouwing en de ligging tegenover de Zaanse Schans is het een beschermd dorpsgezicht.

We volgen de gele pijl de Lagedijk op en komen gelijk langs het gezelligste pleintje van Zaanwijk met het Zaanse Bakkertje, Proeflokaal de Kruis en Restaurant Wolfsend. Wij hebben net gegeten en het is nog te vroeg voor de borrel dus wandelen we verder, maar het is zeker een aanrader als je wel dorst of honger hebt.

Het gezelligste pleintje van Zaandijk.

We komen langs groene Zaanse houten huisjes met krullerige gevels en ook stoere koopmanshuizen met fraaie tuinen. Het enige nadeel is dat er over de Lagedijk auto's rijden. Wij vinden dat het verboden zou moeten worden. Toch lukt het om de mooie huizen te fotograferen en als het niet lukt, maken we foto's van de fraai versierde bovenlichten.

Een selectie van de fraaie bovenlichten en andere versieringen.

We passeren het Honig Breethuis. Dit voormalige woonhuis van de ondernemersfamilies Honig en Breet is nu een woonhuis museum. Het museum is open van vrijdag t/m zondag van 13.00 tot 16.00 uur.

Daarna wandelen we langs het Weefhuis met de prachtige beeldentuin. Vaak zijn er leuke exposities en de entree is dan gratis.

Het Weefhuis met de prachtige beeldentuin.

Verderop passeren we het Raadhuis van Zaandijk. Wij zijn er getrouwd. Het raadhuis is prachtig van binnen en buiten. Het is jammer dat je niet zomaar naar binnen kunt lopen, maar zoek je een exclusieve locatie voor kleinschalige festiviteiten dan is dit het adres.

Nog meer Lagedijk

Je hebt bijna geen pijlen nodig op de Lagedijk. De dijk is lang, maar zeker niet saai. We wandelen langs de Zaandijkerkerk, die dankzij de inzet van erfgoed liefhebbers gered is van de sloop. Nu biedt de kerk woonruimte voor jongeren met autisme.

De Zaandijkerkerk spiegelt in een regenplas.

Ook komen we langs Brouwerij de Hoop, waar je “de Hoop” bier kunt proeven en kopen, maar je kunt er ook iets anders drinken of eten.

Brouwerij de Hoop.

Vlak bij de brouwerij bevindt zich het oudste huis van Zaandijk. Anno 1626, staat er op de gevel.

Het oudste huis van Zaandijk.

Een paar huizen verder komen we langs Zaandijkersluis, die sinds 1996 Gerrit Jan Honigsluis heet. De sluis verbindt al sinds 1610 de Zaan en het Guisveld en is nog steeds in gebruik. Vanaf half april tot en met september kun je er, tussen negen en zes, met je bootje doorheen varen. Nu zijn er geen boten, maar wel een fraai doorkijkje naar de Zaan met uitzicht op Oliemolen de Bonte Hen aan de overkant.

De Gerrit Jan Honigsluis met aan de overkant Oliemolen de Bonte Hen.

Van 1 mei tot 1 oktober, kun je hier 7 dagen per week van 10.00 – 17.00 uur met een voetveer naar de overkant varen. Dat zou deze route wel heel erg verkorten.

We komen nu in een minder fraai gedeelte, maar ook daar zien we fotogenieke plekken. Zo is er een steiger tussen de Showboat en roeivereniging de Zaan waarop je een prachtig uitzicht hebt op de Zaanse Schans. Ook zien we aan de andere kant van de weg een mooi huis spiegelen in het water.

Het prachtige uitzicht op de Zaan vanaf de steiger.

Dit huis had ook wel op de Zaanse Schans kunnen staan.

Wormerveer

We verlaten de Zaan en volgen de gele pijl de Soendastraat in. Straks zoekt de route de Zaan weer op, maar eerst wandelen we langs de fabrieken van Loders Croklaan. Dit bedrijf houdt zich bezig met de productie van speciale vetten voor met name de levensmiddelenindustrie. Wij wandelen zo snel mogelijk door, want hier valt echt niets te fotograferen.

Snel weer terug naar de Zaan. We komen langs Zeepziederij de Adelaar, waar het hoofdkantoor van het kledingmerk Vanilia gevestigd is. Vanaf deze kant van de Zaan is het moeilijk om een foto te maken van de grote adelaar op het dak, maar als we straks aan de overkant wandelen, dan kunnen we het nogmaals proberen.

Het pand van Zeepziederij de Adelaar, wordt gebruikt als hoofdkantoor van het kledingmerk Vanilia.

We vervolgen onze weg richting de nieuwe Zaanbrug. De stoep bevindt zich aan de kant van de huizen en winkels, maar wij steken steeds over om van alles op de foto te zetten. De Zaan spiegelt zo mooi vandaag.

We blijven oversteken naar de Zaan.

De Zaanbocht

De vorige keer dat we hier wandelden moesten we nog via een tijdelijke brug over de Zaan, maar inmiddels is de nieuwe Zaanbrug klaar. Ook de nieuwe brug is een ophaalbrug, maar voldoet weer aan de technische eisen van deze tijd. De brug heeft een bredere en hogere doorvaart dan voorheen. Hierdoor kunnen schepen makkelijker de brug passeren en hoeft de brug minder vaak en minder lang open.

De nieuwe Zaanbrug in de verte.

De bocht in de Zaan ter hoogte van Wormer en Wormerveer is, vanwege de monumentale pakhuizen en fabrieken langs de oever, één van de mooiste stukken van de Zaan. Vroeger hielden ze zich in dit deel van de Zaanstreek bezig met rijst en gortpellerij.

Monumentale pakhuizen en fabrieken.

De Lassie fabriek en de bijbehorende silo's en pakhuizen worden nog steeds gebruikt voor de productie en opslag van rijst en granen. In de andere pakhuizen zijn bedrijven gevestigd.

Vanaf de Zaanbrug maken we deze foto van de Veerdijk.

Wormer

Als je de pakhuizen van iets dichterbij wil bekijken kun je aan de overkant van de brug van de route afwijken en links de Veerdijk oplopen. Even iets eten bij Batavia 1894 is ook een aanrader. Dan kun je gelijk een pakhuis van binnen bekijken.

Wij wandelen door en slaan rechtsaf de Mercuriusweg in. Het foto toestel heeft even rust, want Wormer is een mooi dorp, maar dit stuk is echt niet fraai. Fijn dat we de Zaanse Schans voor het laatst bewaard hebben. Dan hebben we nog iets om naar uit te kijken.

Het gemeentehuis van Wormerland.

Na 1 kilometer volgen we de gele pijlen het Zaandammerpad op. Hier spiegelen de huizen weer mooi in het water.

Wat een mooie plek om te wonen.

Vooral de huizen bij de Bartelsluis zijn een lust voor het oog. De Bartelsluis is een schutsluis uit 1638. De sluis werd vooral gebruikt door de beschuitventers, die scheepsbeschuit van Wormer naar Amsterdam vervoerden. In 1960 werd de sluis gedempt.

Bartelsluisbuurt.

De Bartelsluis.

We wandelen de brug over om via de Enge Wormer naar de Zaanse Schans te lopen. Aan de overkant van de Zaan zien we de fabrieken in Wormerveer. We maken hier een foto van Zeepziederij de Adelaar, het gebouw met de adelaar op het dak.

Zeepziederij de Adelaar.

Aan de andere kant zien we weilanden, die nu wel heel nat zijn. We zien eenden zwemmen op plekken waar normaal grasland is.

Grutto grutto

Vlak voordat we rechtsaf slaan de Kalveringdijk op, komen we langs een nieuwbouwwijkje. Het is voor ons nog steeds vreemd om het groene Zaanse huisje dat daar al jaren staat tussen de bebouwing te zien. De bewoners wonen nu in ieder geval wel meer beschermt.

Vroeger stond hier alleen het groene houten huisje.

Op de Kalverringdijk zien we de molens al in de verte, maar ook hier komen we langs natte weilanden. Bij het hek van Staatsbosbeheer staat een aantal mensen met verrekijkers en fotoestellen en ja hoor, er staan een paar grutto's. Zo leuk dat ze er al zijn.

De grutto's zijn er weer.

Verder zien we zoals altijd enorm veel fazanten rondscharrelen.

Elk jaar zien we meer fazanten bij de Zaanse Schans.

Molenmuseum

Op de Zaanse Schans komen we als eerst langs het molenmuseum, dat zeker een bezoekje waard is. Wij lopen even naar binnen en laten onze museumkaart scannen, dat is goed voor de inkomsten van het museum en wij kunnen even naar het toilet. Als je geen museumkaart hebt zijn er verderop op de Schans ook openbare toiletten.

Wij maken een praatje met één van de vrijwilligers van het museum en vervolgen onze weg over de Zaanse Schans.

Het Molenmuseum.

Zaanse Schans

De Zaanse Schans is een vrij toegankelijk woon-werkgebied anno 1850. Er is een bakkerijmuseum, een pakhuis waar klompen gemaakt worden, een kaasmakerij en een tingieterij. Daarnaast staan er twaalf molens op de Zaanse Schans en nog eens vier in de buurt. Ook zijn er leuke winkeltjes en kun je het Zaans Museum bezoeken.

De Gekroonde Poelenburg.

Door het mooie weer is het een drukke dag op de Schans. Wij willen een bezoekje brengen aan houtzaagmolen Het Jonge Schaap, maar deze gaat al om 16.30 uur dicht. Dat is het nadeel van laat aan de wandeling beginnen en het mooiste voor het laatst bewaren. Het hoogseizoen begint weer in april en vanaf dan zijn er nog meer molens geopend.

De kaasmakerij.

Hier laten we de route even los, want het is de bedoeling dat je langs de molens over het Zeilenmakerspad terug loopt naar het parkeerterrein bij het Zaanse Museum. Wij doen echter een rondje over de Zaanse Schans en wandelen ook nog even onder de Julianabrug door voor het uitzicht vanaf de steiger. Je kunt hier niet verdwalen en het is zonde om dit deel van de Schans over te slaan.

Een prachtig straatje.

Als we alles op de foto hebben gezet lopen we terug naar het pleintje naast Specerijmolen de Huisman en laten daar de drone even vliegen.

De Zaanse Schans van bovenaf.

Daarna wandelen we terug over de Julianabrug en slaan linksaf de Lagedijk op terug naar onze auto.

Extra info

Eén van de meest gefotografeerde plekken op de Zaanse Schans.

Afstand: 7,58 km

Link naar de route: [Zaans Erfgoedroute \(geel\)](#)

Wij parkeerden in de Stationsstraat in Koog aan de Zaan. Vanaf daar is het 5 minuten wandelen naar wandelkeuzepunt 43.

Je kunt ook uitstekend met de trein naar de Zaanse Schans vanaf Station Zaandijk. Zaanse Schans ben je in 10 minuten bij wandelkeuzepunt 43.

Vanaf wandelkeuzepunt 43 (voor de Spar op de Guisweg) volgden wij de gele pijlen naar de volgende keuzepunten: 84, 38, 39, 33, 40, 41, 24, 42 en weer terug naar 43.

Je kunt ook de wandeling starten bij [startpunt Kalverpolder](#). Hou er dan rekening mee dat de parkeerkosten, afhankelijk van het seizoen: €11,00 tot € 15,00 per dag zijn.

Afstand: 7,58 km, maar met een extra rondje op de Zaanse Schans en de langere aanlooproute vanaf de Stationsstraat maakte wij er 9 km van.

Meer wandelen in Noord-Holland:

www.wandelnetwerknordholland.nl